

Jeszcze jedna scena

Nie da się opowiedzieć całego życia w jednym filmie. Jeszcze jedna scena to ćwiczenie, które pomoże uczniom i uczennicom w selekcjonowaniu informacji oraz zachęci do głębszego poznania biografii postaci zasłużonych dla odzyskania przez Polskę niepodległości.

Zadanie polega na zaprojektowaniu i rozrysowaniu dodatkowej sceny fabularyzowanej, która mogłaby znaleźć się w filmowym portrecie danej osoby. Za wzór posłużą fragmenty klipów dostępnych na stronie www.niepodlegla.gov.pl.

Wykorzystanie scenorysu w nauczaniu historii uatrakcyjni przyswajanie wiedzy oraz skłoni uczniów i uczennice do szerszego spojrzenia na przeszłość – nie tylko na przedstawianą postać, ale również na modę, urbanistykę czy przedmioty codziennego użytku. Dodatkowo w trakcie działania dzieci poznają terminologię związaną z realizacją filmów.

Przebieg ćwiczenia:

1 Analiza treści filmu

Wyświetl klasie portret filmowy postaci, o której będą przygotowywać scenę. Za pomocą *Karty analizy filmu* uczniowie i uczennice analizują jego treść. Możesz również zaproponować materiały źródłowe do pogłębienia wiedzy o danej osobie.

2 Analiza formy filmu

Zaprezentuj film po raz drugi. Tym razem poproś dzieci, aby przeanalizowały, jakie środki formalne zostały wykorzystane, by przekazać konkretne treści: rodzaje planów, prowadzenie kamery, narracja, użycie dźwięku, scenografii i kostiumów oraz gry aktorskiej. W podsumowaniu należy zwrócić uwagę na skuteczność środków zastosowanych przez twórców filmu.

▣ Wybór tematów do scen

Podziel uczniów i uczennice na 3–4-osobowe zespoły. Grupy zastanawiają się, czego mogłaby dotyczyć dodatkowa fabularyzowana scena w filmie. Jaką informację o wybranej postaci chcą przekazać? Jaką jej cechę uwypuklić?

▣ Stworzenie scenorysu

Grupy prezentują swój pomysł w postaci scenorysu – graficznego przedstawienia przebiegu sceny. Pod szkicami kadrów zapisują kluczowe informacje, których nie da się uwzględnić w rysunku: ruch kamery, dźwięki, skrót narracji lub dialogów. Jako wsparcie w realizacji zadania mogą wykorzystać karty z opisami planów filmowych.

▣ Podsumowanie

Każda grupa prezentuje swoją pracę, omawia zastosowane środki i przewidziane rekwizyty, może także odegrać fragmenty sceny.

Rodzaje planów filmowych

Tworząc scenorys, zastanów się, co dokładnie znajdzie się w poszczególnych kadrach. Obraz powinien dopełniać narrację, czynić ją bardziej zrozumiałą i wpływać na emocje. Każdy z zastosowanych **planów filmowych**, czyli sposób pokazywania w kadrze fragmentu przestrzeni, pełni konkretną funkcję w prowadzeniu narracji.

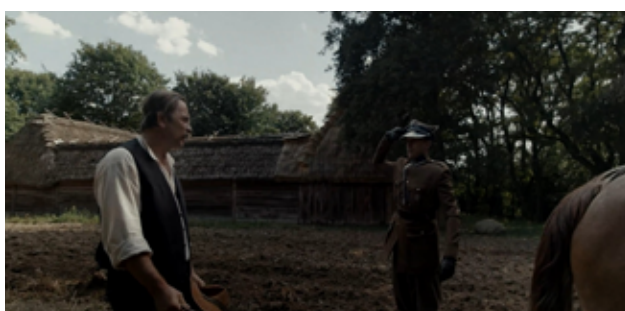
Plan daleki

Pokazuje scenerię, tło zdarzenia. Niekoniecznie musi zawierać sylwetkę bohatera, a jeśli zawiera, jest ona niewielka. Plan daleki służy temu, by widz zapoznał się z miejscem akcji – jego wyglądem i atmosferą.

Plan ogólny

Postać bohatera jest już dobrze widoczna i zawsze w całości (od stóp do głowy). Sceneria wciąż jest ważnym elementem kadru. Plan ogólny służy pokazaniu miejsca postaci w przestrzeni.

Plan amerykański

Postać jest widoczna od kolan w górę i wyraźnie dominuje w kadrze. Plan amerykański pozwala już dobrze przyjrzeć się bohaterowi i jego zachowaniom. Stosuje się go często w scenach dialogowych oraz przy pokazaniu czynności.

Plan średni

Bohatera widać od pasa w górę, dzięki czemu łatwiej dostrzec jego mimikę w kontekście mowy ciała oraz cechy szczególne. Plan średni również znajduje zastosowanie w dialogach, zwłaszcza jeśli ważniejsze stają się emocje bohaterów.

Plan bliski i zbliżenie

W planie bliskim kadr wypełnia piersie bohatera. Tło traci na znaczeniu na rzecz przeżyć wewnętrznych postaci. Dla jeszcze większego podkreślenia emocji kadr może zajmować wyłącznie twarz, dzięki czemu widz w pełni skupia się na mimice.

Detal

Cały kadr zajmuje istotny element postaci lub otoczenia – szczegół o dużym znaczeniu dla historii. Pokazanie detalu skupia na nim uwagę widza.

Scenorys

Scena: _____ Rodzaj planu: _____

Scena: _____ Rodzaj planu: _____

Scena: _____ Rodzaj planu: _____

Scena: _____ Rodzaj planu: _____

Scena: _____ Rodzaj planu: _____

Scena: _____ Rodzaj planu: _____
